

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/41/2018
Identifikačné číslo spisu:	4114010112
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4114010112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného M. C., pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 6Tk/1/2014, o dovolaní obvineného M. C. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. novembra 2014, sp. zn. 2To/87/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného M. C. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 29. júla 2014, sp. zn. 6Tk/1/2014, bol obvinený M. C. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe, že

dňa 29. apríla 2013 v čase okolo 23.20 hod v W. na sídlisku V., na detskom ihrisku nachádzajúcom sa v priestore medzi obytnými domami na ulici W. číslo XX, W. číslo XX, W. číslo XX a Materskou škôlkou na W. ulici XX po predchádzajúcom spore a verbálnom konflikte s Y. W., tohto kuchynským nožom o celkovej dĺžke 24 cm s rukoväťou svetlej farby a dĺžkou čepele 13 cm, šírkou čepele v strede 1,8 cm, ktorý držal v pravej ruke, jedenkrát bodol veľkou intenzitou do oblasti ľavej hornej časti hrudníka, následkom čoho Y. W. padol na zem a utrpel ťažké zranenia a to bodné poranenie hrudníka tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a jedno povrchové rezné poranenie na ľavom predlaktí, pričom na následky týchto zranení Y. W. utrpel krvácajúci šok pri zakrvácaní do ľavej pohrudnicovej dutiny s priebodom ľavých pľúc a hrudnej srdcovnice, následkom čoho zomrel.

Za to mu bol uložený podľa § 145 ods. 1, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4, § 48 ods. 3 písm. b/, § 60 ods. 1 písm. a/, ods. 6, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere sedemnást rok, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne mu uložil trest prepadnutia vecí, a to noža o celkovej dĺžke 24 cm s dĺžkou čepele 13 cm s tým, že vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát a ochranný dohľad na tri roky. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvineného zaviazal na náhradu škody poškodenej R. W. vo výške 9.325,48 eur a podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú R. W. so zvyškom nároku na náhradu škody

odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Nitre na základe odvolania prokurátora a obvineného proti prvostupňovému rozhodnutiu rozsudkom z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To/87/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok vo výroku o treste a v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 145 ods. 1, § 38 ods. 5, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/, § 48 ods. 3 písm. b/, § 60 ods. 1 písm. a/, ods. 6 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere štrnásť rokov, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia, trest prepadnutia veci, a to noža o celkovej dĺžke 24 cm s dĺžkou čepele 13 cm s tým, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený M. C. dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, h/ a i/ Tr. por. Poukázal na čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b/, c/, čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1, čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Porušenie práva na obhajobu vzhliadol v tom, že vyšetrovateľka odmietla jeho žiadosť o používanie telefónu, čím mu zabránila v reálnom uplatňovaní a využívaní práva na komunikáciu s obhajcom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a § 34 ods. 1 Tr. por. Namietal nezákonnosť realizácie pokračovania v preštudovaní vyšetrovacieho spisu po skončení vyšetrovania 24. januára 2014 podľa § 208 Tr. por., na ktorom sa nemohol zúčastniť obhajca, i keď na jeho účasti trval, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu. Vyšetrovateľka nezákonne zamietla návrh na doplnenie vyšetrovania vykonaním rekonštrukcie podľa § 159 ods. 1 Tr. por. za prítomnosti obvineného a svedka M., rekonštrukciu pritom navrhol vykonať tiež vzhľadom na závery znaleckého posudku MUDr. Nevickej a MUDr. Závodného. OČTK nedostatočne zisťovali skutkový stav, postupovali tak v rozpore s § 1, § 2 ods. 10, ods. 11 a ods. 14, § 34 ods. 1, ods. 5, § 119, § 159, § 201 Tr. por., pričom súčasne zapríčinili uloženie trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby. Právo na obhajobu v prípravnom konaní porušil aj ustanovený obhajca, JUDr. Namir Alyasry, PhD. tým, že 6. marca 2014, v ÚVTOS Nitra zrealizoval za prítomnosti obhajcu, obvineného a figuranta Mgr. Mlynka, znalcov MUDr. Gavalu PhD. a MUDr. Macka vyšetrovací pokus, ktorého sa nemohli zúčastniť OČTK, prokurátor a poškodený, z ktorého dôvodu sa jednalo o procesne nepoužiteľný dôkaz. Obhajca právo na obhajobu porušil tiež tým, že sa 5. novembra 2013 na okresnom súde nechal na verejnom zasadnutí, konanom na rozhodovanie o predĺžení trvania lehoty väzby zastúpiť iným obhajcom, JUDr. Endrödym, napriek tomu, že ak u ustanoveného obhajcu nastane prekážka, brániaca mu vo výkone advokácie, je takýto advokát povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť obvinenému a OČTK (R 24/2008). Ustanovený obhajca si za takéhoto stavu nemôže ustanoviť za svojho zástupcu iného advokáta podľa § 17 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii, ale obvinený má právo si v určenej lehote zvoliť iného zástupcu a ak si ho nezvolí, ustanoví mu nového obhajcu podľa § 40 Tr. por. sudca alebo predseda senátu. Na tomto verejnom zasadnutí bolo porušené právo na slobodu zaručené čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 Dohovoru, pretože na ňom súd predĺžil lehotu väzby do 28. januára 2014, z dôvodu odmietnutia vypracovania znaleckého posudku z odboru elektronika, odvetvie počítačové programy znalcom, Ing. Eduardom Jenčom, MBA, pre odmietnutie vydania príkazu podľa § 90 Tr. por., na uchovanie a vydanie počítačových údajov. Obhajca na verejnom zasadnutí vo vzťahu k predĺženiu väzby navrhol vypracovanie nového znaleckého posudku, pričom podľa dovolateľa odmietnutie vypracovania posudku zapríčinila vyšetrovateľka oznámením znalci 11. októbra 2013, že prokurátor odmietol vydať príkaz podľa § 90 Tr. por. OČTK v konaní úmyselne vytvorili prietiahy vzhľadom na skutočnosť, že Krajská prokuratúra Nitra vydala podľa § 90 ods. 1 písm. e/ Tr. por. príkaz na vykonanie znaleckého posudku 3. októbra 2013. Prokurátorom tvrdené dôvody väzby považoval len za účelové, s cieľom nezákonného predĺženia väzby. Obvinený ďalej namietal arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože krajský súd sa vo svojich záveroch obmedzil len na hodnotenie okolností, bez dostatočného logického vysvetlenia, ignorujúc dôkazy svedčiace v jeho prospech a dôkazy nesprávne vyhodnotil, pričom odvolací súd neaplikoval zásadu in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného), keďže výsledky dokazovania v trestnom konaní, konštatované prvostupňovým a odvolacím súdom sú v extrémnom rozpore so skutkovými závermi týchto súdov. Došlo tak k porušeniu čl. 40 ods. 2 Listiny ZPaS, v rozpore s konštantnou judikatúrou ESĽP, rozsudok vo veci Barberá, Messwque a Jabardo proti Španielsku z roku 1988, A- 146, rozsudok Melich a Beck proti Českej republike (sťažnosť č. 35450/2004). Odvolací súd neposkytol riadne odpovede na relevantné otázky, resp. závažné námietky vyvracajúce priebeh skutku a v zásade

odkazoval na prvostupňový rozsudok, napriek tomu, že podstatné otázky a argumenty zostali v konaní pred prvostupňovým súdom nezodpovedané a sporné, čím porušil zásadu dvojinstančnosti konania a obhajobe odňal možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu. V odvolacom konaní došlo k zásadnému porušeniu práva na spravodlivosť, k porušeniu práva na uloženie trestu na základe zákona a práva na účinný opravný prostriedok. Súdny neodstraňoval rozpory vo výpovediach, a to vo výsluchu svedka M., vyvrátenom výpoveďou príslušníka polície T. a znaleckým posudkom zo súdneho lekárstva MUDr. Nevickej a MUDr. Závodného, spochybnenom znaleckým posudkom znalcov znaleckej organizácie Expert Group, MUDr. Macka a MUDr. Gavaľa, PhD., ignorovali svedeckú výpoveď svedkyne A., ktorá smrtiacu zbraň, nôž opoznala ako patriaci nebohému W.. Skutočnosti konštatované v dovolaní o chybách konania a porušeníach práva na spravodlivý proces a obhajobu v súhrne tvoria istotu, že došlo k porušeniu čl. 7 ods. 1 Dohovoru, zaručujúceho, že páchatelovi činu nesmie byť uložený trest prísnejší než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Považoval za potrebné zistiť, aký trestný čin bol spáchaný, pretože podľa názoru obvineného C. sa jedná o „zabitie“ pri odvracaní útoku so zbraňou, nožom, za použitia nutnej obrany, na ktorú má každý človek právo, v záujme chrániť svoj život, za ktoré protiprávne konanie je možné na základe zákona v súlade s čl. 6 a čl. 7 Dohovoru uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí od 3 do 8 rokov. Navrhol rozsudok krajského a okresného súdu zrušiť, konanie ktoré im predchádzalo ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a aby dovolací súd okresnému súdu prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Poškodená R. W. sa k dovolaniu obvineného vyjadrila, že obvinený spáchal obzvlášť závažný zločin vraždy Y. W., ktorým bolo neoprávnene zasiahnuté do súkromia poškodenej, chráneného § 11 Obč. zákonníka, Ústavou a Dohovorom, pretože nik nemôže zasiahnuť do telesnej a či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konania, ktorým by mohol ohroziť život alebo zdravie. Nesúhlasila so zrušením rozsudku okresného a krajského súdu, s prerušením výkonu rozhodnutia a trvala na vzatí obvineného do väzby. Skutok spáchal obvinený tak, ako vypovedal svedok M., ktorý sa nachádzal na mieste činu. Vierohodnosť tohto svedka potvrdzuje znalecký posudok z odvetvia psychológie, podľa ktorého je zachovaná špecifická i všeobecná vierohodnosť výpovedí tohto svedka. Výpoveď svedka M. je podporená znaleckým dokazovaním znalcov z odvetvia súdneho lekárstva, MUDr. Nevickej a MUDr. Závodného, podľa ktorých šlo v danom prípade o násilnú smrť, W. utrpenú v dôsledku napadnutia druhou osobou ostrým predmetom (nožom). Vina obvineného bola preukázaná rozsiahlym dokazovaním vykonaným pred okresným aj krajským súdom. Navrhla dovolanie obvineného odmietnuť.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajský prokurátor“) v súvislosti s dovolaním zaujal názor, že za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por. Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno podať ani z dôvodu, že sa nevyhovelo návrhom na vykonanie dokazovania. V prípade obvineného nedošlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, pretože na základe pokynu prokurátora mu bolo umožnené okrem osobných návštev používať telefón a kontaktovať obhajcu, ako aj ďalšie osoby uvedené v žiadosti na telefónne čísla. Obvinenému a obhajcovi bolo umožnené preštudovať spis, bez ohľadu na plynutie zákonnej lehoty väzby nemožno od vyšetrovateľa vyžadovať, aby sa opakovane prispôboval možnostiam účasti obhajcu na jednotlivých úkonoch, vzhľadom na jeho plnenie si povinností voči iným účastníkom trestného konania.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. a), 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b), 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) ani f) Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie

je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených pochybení v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (cit. § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu, (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu spočívajúcom v zásadnom porušení práva na obhajobu namietal neudelenie súhlasu na použitie telefónu OČTK a tým neumožnenie uplatnenia práva na obhajobu v plnom rozsahu, nevykonanie rekonštrukcie v prípravnom konaní, poukázal na pochybenia v spôsobe vedenia obhajoby ustanoveným obhajcom, ktorý vykonal súkromný dôkaz, procesne nepoužiteľný vyšetrovací pokus a tiež pochybenie spočívajúce v tom, že sa v prípravnom konaní na verejnom zasadnutí o väzbe nechal nezákonne zastupovať obhajcom, JUDr. Endrödym, i keď mal dovolateľa v prípade existencie prekážky najprv vyzvať na zvolenie si obhajcu. V súvislosti s týmito dovolacími námietkami najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že obvinený tieto pochybenia, subsumované pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., jemu známe v pôvodnom konaní - neuplatnil najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, z ktorého dôvodu tieto námietky nebolo v možné v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. uplatniť v odvolacom konaní, preto sa týmito námietkami dovolací súd nezaoberal.

Najvyšší súd tiež upriamuje pozornosť na predchádzajúce dovolanie obvineného z 5. júna 2015 (č. l. 1313 a nasl.), v ktorom v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. uplatnil námietky, týkajúce sa nesprávneho vyhodnotenia dôkazov a arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, neaplikáciu zásady in dubio pro reo, opomenutie vysporiadania sa s podstatným dôkazom výpoveďou svedka T., nezohľadnenie výpovede svedkyne A., svedka Z., nedostatočné vysporiadanie sa so znaleckým posudkom obhajoby, znaleckej organizácie Expert group, k. s. znalcov MUDr. Macka a MUDr. Gavaľa, PhD., chyby znaleckého posudku MUDr. Nevickej a MUDr. Závodného. Obvinený v predchádzajúcom dovolaní tiež uplatnil námietku založenú na tom, že zohľadniac tieto dôkazy by súd musel pripustiť verziu indikujúcu konanie v nutnej obrane. Nakoľko sa s touto dovolacou argumentáciou najvyšší súd vysporiadal v predchádzajúcom rozhodnutí zo 14. novembra 2015, sp. zn. 2Tdo/62/2015 (č. l. 1379 a nasl.), v ktorom dospel k záveru o nedôvodnosti takýchto námietok, najvyšší súd poukazuje na závery uvedeného rozhodnutia s tým, že z tohto dôvodu sa s opakovane uplatnenými námietkami C. nezaoberal.

V spojitosti s dovolaťom uplatnenou námietkou spočívajúcou v tom, že OČTK a súd vykonali nedostatočné dokazovanie a neúplne zistili skutkový stav, s následkom extrémneho nesúladu právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi, čím spôsobili nesprávne právne posúdenie skutku, najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie č. 14, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR (ďalej len „ZSNS a SSR“) č. 2/2015, podľa ktorého: I. Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. III. Ani dovolaťom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V súvislosti s námietkou, podľa ktorej obvinenému nebolo umožnené preštudovať spis za prítomnosti obhajcu dovolací súd poukazuje na to, že obvinený a obhajca boli 14. januára 2014 vyzvaní o možnosti preštudovať vyšetrovací spis. Preštudovanie 22. januára 2014 trvalo od 13.36 hod do 17.30 hod. Advokát bol prítomný pri preštudovaní spisu od 13.36 do 14.35 hod s tým, že netrval na ďalšej prítomnosti pri štúdiu spisu v tento deň, ak by sa malo pokračovať v ďalší deň, žiadal byť upovedomený, pričom konštatoval, že v priebehu trestného konania bol upovedomený o procese vyšetrovania. Následne vyšetrovatelka podľa § 208 ods. 1 Tr. por. rozhodla o návrhoch obvineného na doplnenie vyšetrovania zo 16. septembra 2013, 16. októbra 2013 a 19. novembra 2013 a tieto odmietla, návrh z 24. júla 2013 odmietla z časti. Z vyzvania o úkone, OR PZ v Nitre, Odbor kriminálnej polície, z 23. apríla 2014 (zrejme 23. januára 2014), ČVS: ORP-605/3-OVK-NR-2014, vyplýva, že vyšetrovatelka obhajcovi obvineného oznámila, že v trestnej veci proti obvinenému C., za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. vykoná pokračovanie preštudovania vyšetrovacieho spisu ORP-605/3-OVK-NR-2014, dňa 24. januára 2014 v čase o 8.00 hod v ÚVV Cintorínska č. 3 Nitra, ako je uvedené v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu z 22. januára 2014. Zároveň zrušila termíny preštudovania vyšetrovacieho spisu na 28. januára 2014, 29. januára 2014 a 30. januára 2014 (č. l. 755). Obhajca obvineného 23. januára 2014 doručil OR PZ v Nitre ospravedlnenie a žiadosť o odročenie procesného úkonu, a oznámil, že toho dňa od 8:30 hod sa na Okresnom súde Nitra koná hlavné pojednávanie vo väzobnom OZZ - sp. zn. 5 T/118/2011, na termíny 28., 29. a 30. 31. januára 2014 sú nariadené procesné úkony na ORPZ a určené termíny hlavných pojednávaní. Preštudovanie spisu žiadal presunúť na 3. február 2014.

Dovolací súd poukazuje a stotožňuje sa s názorom okresného súdu, vyplývajúcom zo zápisnice z neverejného zasadnutia o vylúčení obvineného 6. februára 2014, v konaní o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby, podľa ktorého pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu v zmysle § 208 Tr. por., uskutočneného 22. januára 2014, nezistil porušenie práv obhajoby, nakoľko o preštudovaní vyšetrovacieho spisu bol riadne upovedomený obvinený, jeho obhajca a obom bolo v zmysle § 208 Tr. por. umožnené preštudovať spis a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania. Obvinený, ako aj obhajca, boli o termíne riadne vyzvaní 14. januára 2014, preštudovanie sa začalo o 13.36 hod v ÚVV Nitra a trvalo do 17.30 hod. Keďže obvinený chcel ešte študovať spis, bol mu oznámený nový termín, kedy sa bude v preštudovaní pokračovať. Obhajca sa 22. januára 2014 zúčastnil preštudovania spisu iba v čase od 13.36 hod do 14.35 hod s výslovným uvedením, že netrvá na ďalšej prítomnosti pri preštudovaní v tento deň a v prípade, že sa bude pokračovať v iný deň, žiada o tom upovedomiť. Týmto bolo obhajcovi umožnené preštudovať si spis riadne v zmysle § 208 ods. 1 Tr. por. a je iba na ňom či toto právo využije alebo nie a či zostane na celom úkone alebo odíde skôr. V súvislosti s pokračovaním preštudovania spisu prvostupňový súd zdôraznil, že obhajca bol o ďalších termínoch možnosti preštudovania spisu riadne upovedomený a pokiaľ sa na tieto nemohol dostaviť z dôvodu plnenia pracovných povinností, je to len vecou zabezpečenia si práce obhajcu. Zo spisu pritom vyplýva, že na

základe žiadosti obvineného mu bolo umožnené 25. februára 2014 preštudovať spis, ktorý úkon trval od 9.40 hod do 12.20 hod (č. l. 811) a do spisu nahliadal aj obhajca, pričom tento v konaní konštatoval, že spis mu je známy a pozná ho z predchádzajúcich úkonov v prípravnom konaní (č. l. 778). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že režim trestného konania a jeho priebeh je potrebné zamerať od OČTK k obvinenému a jeho obhajcovi, a v žiadnom prípade nie naopak, keďže tieto orgány konajú z úradnej povinnosti, pričom väzobné veci vybavujú prednostne a urýchlene tak, aby základné práva a slobody obvinených boli zasiahnuté čo v najmenšom rozsahu (uznesenie NS SR, 5 Tost/4/2010 z 10. februára 2010). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tak naplnený nebol.

K ďalšiemu - obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. je potrebné uviesť, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Dovolateľ nezákonnosť trestu napadnutého rozhodnutia založil na nezákonnosti rozhodnutia o vine z dôvodu, že podľa jeho názoru sa malo jednáť o konanie v nutnej obrane, resp. skutok mal byť posúdený ako trestný čin zabitia podľa § 147 alebo § 148 Tr. zák. a mal mu byť uložený trest odňatia slobody v trestnej sadzbe podľa tohto zákonného ustanovenia. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia však dovolací súd zistil, že dovolateľovi bol uložený trest v zákonom stanovenej trestnej sadzbe ustanovenej pre trestný čin podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., pritom odvolací súd v prípade odvolateľa uplatnil aj ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. a obvinenému uložil trest odňatia slobody pod dolnou hranicou trestnej sadzby. Dovolací súd nezistil žiadny dôvod, ktorý by naplňal dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Ďalším dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 písm. i) Tr. por. je možné uplatniť, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Je nutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Najvyšší súd primárne zdôrazňuje, že základom správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V spojitosti s námietkou obvineného založenou na tvrdení, že jeho konanie malo byť posúdené ako spáchanie trestného činu zabitia v zmysle § 147 alebo § 148 Tr. zák. alebo ako konanie v nutnej obrane najvyšší súd poukazuje na to, že s touto argumentáciou sa zaoberal v predchádzajúcom rozhodnutí zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2Tdo/62/2015, v ktorom v súvislosti s namietanou absenciou vraždeného úmyslu skonštatoval, že okolnosť, že usmrtenie bolo spôsobené bodnutím obvineného (a nie inak) je súčasťou skutku, ktorého správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd skúmať a meniť (aj bez ohľadu na notoriu možnosti zasiahnuť životne dôležité orgány bodnutím do ľavej časti hrudníka nožom s čepeľou dĺžky 13 cm) - z ktorého dôvodu považoval túto okolnosť ako namietanú mimo uplatniteľných dovolacích dôvodov. Vyjadrené podľa názoru dovolacieho súdu vylučuje záver o tom, že dovolateľ konal

v nutnej obrane, pričom s touto otázkou sa okresný a krajský súd podrobne zaoberali a svoje závery zrozumiteľne vysvetlili a odôvodnili. Napokon vyriešenie otázky či obvinený konal v nutnej obrane, by si bezpodmienečne vyžadovalo posúdenie a vyhodnotenie všetkých dôkazov a okolností prípadu. Predpokladá to prieskum správnosti a úplnosti skutku zisteného a ustáleného súdmi nižších stupňov a nové hodnotenie vykonaných dôkazov, ktorý prieskum je však možný len ak je dovolanie v zmysle § 371 ods. 3 Tr. zák. podané ministrom spravodlivosti. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať či korigovať iba odvolací súd. Dovolací súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou, nemôže prehodnocovať dôkazné úvahy súdov nižších stupňov.

Napokon najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo viacerých rozhodnutiach opakovane uviedol, že podstata námietky založenej na nepoužití zásady in dubio pro reo je založená na spochybňovaní procesu hodnotenia dôkazov, vrátane skutkových zistení, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy, má výlučne procesný charakter, a preto nie je účinne uplatniteľným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale zároveň ani žiadnym iným dôvodom uvedeným v prvom odseku tohto ustanovenia (porovnaj s uzneseniami najvyššieho súdu z 15. júna 2010, sp. zn. 2 Tdo 18/2010, z 1. júla 2013, sp. zn. 2 Tdo 15/2013, alebo aj z 9. septembra 2015, sp. zn. 3 Tdo 47/2015). Najvyšší súd tak nezistil ani pochybenie zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd na podklade konštatovaného, nezistiac dôvodnosť podaného dovolania, dovolanie obvineného M. C. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.